

Anežčina studánka

Anežčina studánka se nachází v lese zvaném Hajda, mezi Hradcem nad Svitavou a Vendolím. Studánka poskytuje dobrou vodu, bohatou na minerály. Význam studánky v minulosti byl velký. Pro vodu sem chodili lidé ze širokého okolí, například až z Kamenné Horky. Kardinál Bauer zde chtěl dokonce stavět malé lázně. Dnes je studánka oblíbeným cílem různých procházek nebo místem pro trávení společných chvil skupinek lidí.

Protože studánka byla odjakživa takto známá a významná, odehrála se kolem ní událost a z ní vznikla pověst. Podle této pověsti dostala studánka také své jméno.

V Hradci byl tehdy velice krutý rychtář - utrápil i svou manželku. Zůstal mu jen syn Jan, který chodil ke studánce pro vodu. Chodila tam také, ve svém okolí nejkrásnější dívka Anežka - dcera chudého tkalce. Oba se do sebe zamilovali. Chtěli se vzít a začít hospodařit.

Jan oznámil jejich plán otci. Ten se velice rozhněval, odmítl mu vydat Janův podíl polí po jeho matce a Jana vyhnal z domova. Utrápený Jan se v zoufalství, v lese u silnice zastřelil. Anežka v ten večer marně čekala na Jana u studánky. Když se sešerívalo, vydala se Janovi naproti. Došla až k silnici, kde právě někdo našel zastřeleného Jana. Omdlela. Po nějaké době se probírala, ale Jana už nenašla. Celou noc chodila po lese a polích. Nakonec se vrátila ke studánce a celá utrápená nad ní brečela. Slzy jí kapaly do vody.

Anežčina sestra Marta se v Hradci doslechla o sebevraždě Jana. Když Anežka stále nešla domů, vydala se jí hledat. Až k ránu, když už se šerilo, došla ke studánce. Anežky tam nebylo. Jen mladá osika, která zde nikdy nerostla, stála vedle studánky a větve skláněla k hladině. Celá se chvěla, z lístků jí kapala voda a padala do studánky. V křehké osice Marta poznala svojí sestru.

Lidé místo studánky i místo Janova hrobu u cesty kde skončil, neustále uctívali. Rychtář, když viděl, jak jsou oba lidé uctívání a jak jeho tvrdě soudí, prodal všechn majetek a odstěhoval se bůhví kam.

Místem, kde rychtář před událostí pobýval je předělaný statek, do kterého byla po válce umístěna část hradecké školy. Dnes je v budově sídlo společnosti Sylan.

A Janovo pole po mamince, které mu rychtář odmítl vydat, známe také. Když rychtář po nešťastné smrti Jana prodal všechn majetek, stal se majitelem onoho pole Václav Maštalířský z Lánů. Ten u křižovatky hlavní silnice z dob Josefa II., se silnicí na Křenov nechal postavit hospodu. Hospoda byla nejprve pojmenovaná Weiberkränke (ženské nemoci) a teprve na konci 2. světové války byla přejmenována na Zavadilku.

Autor, František Ducheček, 25. 12. 2014

Pramenem k sepsání tohoto popisu byly Svitavské pověsti, Drahomíra Šustrová, 1966